

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Район / Муниципія:

Населений пункт:

Навчальний заклад:

Прізвище, ім'я учня:

ТЕСТ № 2

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

**ТРЕНУВАЛЬНИЙ ТЕСТ
ЛЦЕЙСЬКИЙ КУРС**

Реальний профіль

лютий 2022 р.

Час виконання – 180 хвилин

Необхідні матеріали: *ручка з синьою пастою.*

Пам'ятка для кандидата:

- Уважно прочитай кожне речення і акуратно виконай запропоноване завдання.
- Працюй самостійно.

Бажаємо успіху!

Кількість балів: _____

Прочитайте уважно текст і виконайте завдання.

Ім'я Анастасії Лісовської знайоме будь-якому українцеві. Про дочку священника з містечка Рогатина написано десятки романів, повістей, кілька драматичних творів і опера, знято телевізійні фільми. Однак образ цієї видатної жінки, котра увійшла в історію України і Оттоманської Порти, тобто Турецької імперії часів її **(най)вищого** ¹ **ро(з/с)квіту** ², під ім'ям Роксолани, **(до)нині** ³ **залишає(ь/-)ся** ⁴ загадковим.

Про що ж нам говорять історичні факти? За свідченнями венеціанських і турецьких історіографів, полонянку, яка **(не)забаром** ⁵ зайняла високе **положе(нн/н)я** ⁶ при дворі Сулеймана Пишного, одного з наймогутніших правителів Османської імперії, називали Гасекі Гюрем – Весела Султанша, або Русса. Відомий факт: тодішні європейці називали «роксоланами» геть усю людність української **те(р/рр)иторії** ⁷. «Русь», тобто Україна, на латині звалася Roxolania, кожен русин-українець Roxolanus.

Панує думка, що її полонили під час татарського набігу. Потім продали в Істамбул, через Крим. Цікаво, що про торгівлю людьми турецькі документи того періоду мовчать. Сучасні історики доводять, що ця торгівля відбувалася нелегально. Саме тому документально дослідити час і обставини, за яких українська бранка потрапила до Стамбула, неможливо. Не залишає сумнівів лише той факт, що її вивезли з батьківщини до одруження, бо лише незаймана дівчина мала право народити спадкоємця династії Османів.

Ми ніколи не довідаємося, як і чому на Роксолану припав вибір султана Сулеймана. Він був ще не старим, добре освіченим, розумівся на літературі, філософії і, крім східних мов, знав **сло(’/-)янські** ⁸. Імовірно, не лише краса та весела вдача бранки, але і її швидкий розум, здатність миттєво розумітися в **(хитро)сплетеннях** ⁹ інтриг і вдалі поради з питань зовнішньої політики дозволили Роксолані швидко піднятися до становища першої дружини та сподвижниці султана. Гасекі Гюрем вела віршоване листування з Сулейманом під час його походів, власним коштом будувала мечеті, школи, лікарні для жінок, караван-сараї та супові кухні. Ніколи ще жінка при східному дворі не відігравала такої важливої ролі. Це так вразило сучасників, що вони почали **пр(и/е)писувати** ¹⁰ їй чаклунські здібності.

У 1521 році Роксолана народила сина Селіма. До цього часу султан уже призначив спадкоємцем престолу сина Мустафу, народженого набагато раніше від іншої його дружини-черкески. Однак Роксолані хотілося бачити спадкоємцем Селіма, і вона використовувала свій вплив, щоб переконати султана в тому, що старший син готує повстання проти нього. Мустафу було страчено, Селім став спадкоємцем, але для Туреччини це виявилось невдачею, тому що єдиний син Роксолани був людиною вкрай жорстокою і безпутною.

Існують дані про те, що Роксолана використовувала любов султана не лише для палацових інтриг, але й для того, щоб зробити неможливими спустошливі походи турків і татар на українські землі. І справді, в роки її шлюбу з правителем Туреччини число турецько-татарських набігів на Україну різко скоротилося.

Життя Гасекі Гюрем, що увійшла не лише в українську, але й у світову історію, виявилось недовгим – у 1558 році Роксолана померла. Історичні джерела нам скажуть, що вона жила в Україні приблизно 18 років, а в Туреччині – 40. І нині в Стамбулі можна бачити величну мармурову усипальницю – єдину в Туреччині гробницю, споруджену над тілом жінки.

(За А. Романіди)

№ з/п	Завдання	Оцінювання	
1.	<p>Спираючись на текст, дайте письмові відповіді на кожне питання одним реченням.</p> <p>А. Чому Анастасію Лісовську назвали Роксоланою?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Б. Як Анастасія потрапила до Стамбула?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>В. Яким чином Роксолана змогла піднятися до становища першої дружини і сподвижниці султана?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Г. Як Селім успадкував престол, якщо Мустафа вже був призначений спадкоємцем?_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8
2.	<p>Серед нижче поданих слів і словосполучень визначте характерні для публіцистичного стилю. Підкресліть їх.</p> <p>Нещасна дівчина, історіографи, турецько-татарські набіги, чародійна краса, мармурова усипальниця, невеличке містечко, Османська імперія.</p>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3.	<p>Доберіть до виділених слів синоніми з тексту і запишіть їх через ризику:</p> <p>а) занадто безпутний – _____;</p> <p>б) відьмацькі здібності – _____;</p> <p>в) українське населення – _____;</p> <p>г) лютий спадкоємець – _____;</p> <p>г) застосовувати вплив – _____.</p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4.	<p>Складіть і запишіть простий план тексту з 4-х пунктів.</p> <p>1. _____</p>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

	2. _____	4	4
		5	5
	3. _____	6	6
		7	7
	4. _____	8	8
5.	Визначте правильний варіант написання кожного виділеного в тексті слова. Обведіть букву, що позначає правильну відповідь.	L	L
	1. а) окремо; б) разом;	0	0
	2. а) з; б) с;	1	1
	3. а) разом; б) окремо;	2	2
	4. а) з ь; б) без ь;	3	3
	5. а) разом; б) окремо;	4	4
	6. а) нн; б) -н;	5	5
	7. а) рр; б) р;	6	6
	8. а) апостроф; б) ь;	7	7
	9. а) окремо; б) разом;	8	8
	10. а) е. б) и.	9	9
		10	10
6.	Установіть за допомогою стрілок відповідність між синонімічними фразеологізмами.	L	L
	А. Як вітер звіяв. З дощу та під ринву.	0	0
	Б. З вогню та в полум'я. На коні.	1	1
	В. Водити на мотузці. Як крізь землю провалився.	2	2
	Г. Кум королю. Держати на цепу.	3	3
		4	4
7.	Перебудуйте речення з прямою мовою на речення з непрямою мовою.		
	А. Роксолана доводила султану: «Твій старший син готує повстання проти тебе, тому ти маєш призначити Селіма своїм спадкоємцем».	L	L
	_____	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
	Б. «Світ завжди благословляє і сонце, що встає, і серце, що кохає», – стверджував Василь Симоненко.	L	L
	_____	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
8.	Відновіть текст вірша, додавши відповідні літери на місці крапок у кожному слові.		
	Коли усе в тумані жит...ьовому	L	L
	Загуб...ться і не лишить слідів,	0	0
	Не хоч...ться ні з дому, ні додому,		
	Бо й там, і там огонь давно згорів, —	1	1

	<p>В тобі, мистецтво, у тобі одному Є захист: у красі незна...их слів, У музиці, що вроду, всім зна...ому, Втіляє у небесний пер...лив;</p> <p>В тобі, мистецтво, — у малій картині, Що більша за усей безме...ний світ! Тобі, мистецтво, у тво... країні</p> <p>Я шлю поклін і дружній свій привіт. Твої діла — вони одні нетлін...і, І ти між квітів — найясні...ий квіт!</p> <p style="text-align: right;"><i>(Максим Рильський)</i></p>	2 3 4 5 6 7 8 9 10	2 3 4 5 6 7 8 9 10
9.	<p>Виправте помилки в реченнях.</p> <p>А. Чорнила вже давно не використовуються в учбових закладах.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Б. Повернувшись додому, у мене в кінці кінців з'явилася можливість відпочити.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2
10.	<p>Запишіть слова, знявши ризик:</p> <p>а) мимо/волі – _____;</p> <p>б) аби/куди – _____;</p> <p>в) по/християнському – _____;</p> <p>г) хтозна/ як – _____;</p> <p>г) на/щастя – _____.</p>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
11.	<p>Доповніть подані частини так, щоб утворилися складні речення відповідного типу.</p> <p>А. Складнопідрядне з підрядною мети. Роксолана використовувала також любов Сулеймана</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Б. Безсполучникове складне речення. Роксолана вражала своїх сучасників вродою, розумом і веселою вдачею</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2
12.	<p>Вставте пропущені розділові знаки.</p> <p>Перефразувавши відомий вислів з упевненістю можемо сказати «<i>Хто володіє словом, той володіє світом</i>». А стародавні греки стверджували, що дар переконливого мовлення є таким самим як і дар лікування, адже лікування допомагає тілові, а переконливе мовлення лікує душу.</p> <p>Давні вчені вважали, що риторика охоплює значно ширше коло завдань ніж просто наука красиво говорити, її вважали інструментом</p>	L 0 1 2	L 0 1 2

	<p>громадянського керування. Сьогодні говорять про риторику як вчення про досконале мовлення – переконливе, забарвлене, доцільне, ефективне оскільки вона формує через стиль мовлення стиль життя. Завдяки риториці можна виховати особистість, що досконало володіє мовленням. Дослідники переконані, що завдяки опануванню риторики напрацьовується низка якостей, які стосуються процесу мислення критичність, гнучкість, оперативність. Щодо процесу мовлення то розвивається точність, стислість, правильність, виразність тощо.</p>	3 4 5 6 7	3 4 5 6 7
13.	<p><i>Виходячи з розуміння вами проблематики прочитаного тексту з 12-го завдання, запишіть двома розгорнутими реченнями, в чому роль ораторського мистецтва і сила слова.</i></p> <p>1. _____ _____ _____</p> <p>2. _____ _____ _____</p>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
14.	<p><i>Запишіть двома поширеними реченнями ваше розуміння висловлювання: «Можна вважати, що наше життя – “суцільна риторика”, та ефект від її використання залежить лише від мовця».</i></p> <p>1. _____ _____ _____</p> <p>2. _____ _____ _____</p>	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3
15.	<p><i>Напишіть оголошення, в якому має бути наступна інформація:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – відбудеться розширене засідання членів гуртка «Юний квітникар»; – тема засідання: «Мистецтво створювати квіткові композиції». – відбудеться 24 лютого 2022 року; четвер; – запрошуються учні 8-12 класів; – час: 15:00; – платформа: Google Meet; – посилання буде надіслано класам у групи в Viber; – організатори: актив гуртка. <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 L 0 1 2	L 0 1 2 3 L 0 1 2

		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5

Усього – 100 б.